

Bruxelles, den 5.12.2018
COM(2018) 796 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD (EUROTOPMØDET), RÅDET, DEN EUROPÆISKE
CENTRALBANK, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG
OG REGIONSUDVALGET**

Mod en stærkere international rolle for euroen

DA

DA

1. INDLEDNING: EUROEN SOM SYMBOL PÅ ENHED, SUVERÆNITET OG STABILITET

Romerklæringen fra 2017¹, som der blev opnået enighed om i anledning af 60-året for Romtraktaten, fastslog, at en stærkere Europæisk Union var en nødvendighed. EU's ledere understregede især, at EU skulle være en stærkere global aktør. EU skal være bedre til at modstå globale chok og forme globale begivenheder og være bedre udstyret til at påtage sig internationale forpligtelser.

I sin tale i september 2018 om Unionens tilstand fremhævede Jean-Claude Juncker euroens strategiske betydning og opfordrede til, at der tages skridt til, at den kan udfylde sin rolle fuldt ud i international sammenhæng: *"Inden næste år bør vi også behandle euroens internationale rolle. Trods kritikken er euroen med sine kun 20 år allerede en pæn succes. På globalt plan er den nu den næstmest anvendte reservevaluta, idet 60 lande har knyttet deres valuta til den på en eller anden måde. Men vi skal gøre mere, for at vores fælles valuta kan udfylde sin rolle fuldt ud i international sammenhæng."*

I de tyve år, den har eksisteret, er euroen blevet et mærke på EU's økonomiske styrke og et symbol på EU ude i verden. 340 millioner EU-borgere benytter eurosedler og euromønter hver dag i euroområdet 19 medlemsstater. De peger på euroen som et af hovedsymbolerne på Den Europæiske Union². Ti år efter finanskrisen er Den Økonomiske og Monetære blevet gjort betydeligt stærkere, og den offentlige støtte til euroen har nået nye højder³. Med tiden er de praktiske fordele ved euroen også blevet mere synlige i form af stabile priser, lavere transaktionsomkostninger for borgere og virksomheder, mere transparente og konkurrenceprægede markeder samt øget EU-intern og international handel. Med sin fælles valuta er Unionen det mest integrerede økonomiske område i verden, som tilbyder et investeringsvenligt klima.

Gennem historien har den globale udvikling altid spillet en rolle for den økonomiske og monetære integration i EU, herunder indførelsen af en fælles valuta. På grund af turbulensen på valutamarkedet i slutningen af 1960'erne anmodede de daværende stats- og regeringschefer i Det Europæiske Fællesskab Rådet om at lægge en plan for tættere monetær integration. Resultatet heraf, nemlig Werner-rapporten⁴ fra 1970, indeholdt en ambitiøs plan for virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Werner-rapporten var baseret på den antagelse, at vekselkurserne i forhold til den amerikanske dollar ville forblive stabile. Den 13. august 1971 besluttede den amerikanske præsident Richard Nixon imidlertid at suspendere den amerikanske dollars konvertibilitet til guld og dermed ensidigt at bringe en ende på det fastkursystem, der havde eksisteret siden 2. verdenskrig.

¹ [Romerklæring](#) fra lederne af 27 medlemsstater og af Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen.

² Standard Eurobarometer 89: <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2180>

³ Flash Eurobarometer 473: Den samlede støtte til vores fælles valuta er vendt tilbage til sit højeste niveau. 74 % af borgerne i euroområdet udtaler i henhold til den seneste Eurobarometer-undersøgelse, at euroen er positiv for EU. https://ec.europa.eu/info/news/eurobarometer-2018-nov-20_da

⁴ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication6142_en.pdf

Da det skete, **måtte Europa beslutte at tage sin skæbne i egne hænder og bevæge sig i retning af en fælles valuta, hvilket blev indledningen til valutakursmekanismen⁵, som kom endeligt på plads den 1. januar 1999.** Dette er gået hånd i hånd med definitionen af en fælles ramme for økonomisk styring, som medlemsstaterne benytter til at samordne deres politikker og påtage sig et fælles ansvar.

Siden sin indførelse for 20 år siden har euroen været den næst vigtigste internationale valuta:

- Som en sikker **værdireserve** repræsenterer euroen omkring 20 % af udenlandske centralbankers internationale valutaeserver.
- Virksomheder og udenlandske regeringer benytter euroen ved **udstedelse af gældsinstrumenter**. Ved udgangen af 2017 var over 20 % af alle gældsinstrumenter på de internationale markeder denomineret i euro.
- Euroen er blevet en bredt accepteret valuta til **internationale betalinger**. Omkring 36 % af værdien af internationale transaktioner blev faktureret eller afregnet i euro i 2017, sammenlignet med ca. 40 % i amerikanske dollar.
- **Omkring 60 lande⁶ i verden enten anvender, vil anvende eller knytter deres valuta til euroen.** Euroen er den vigtigste referencevaluta for de fleste lande i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde samt mindre naboskabslande og den afrikanske CFA-zone⁷ (14 lande). Indførelsen af euroen i endnu andre EU-medlemsstater, der er en traktatfæstet forpligtelse (undtagen for Danmark og Det Forenede Kongerige), vil medvirke til at give den fælles valuta større tyngde.

Den internationale anvendelse af euroen er dog endnu ikke vendt tilbage til niveauet før finanskrisen⁸. For eksempel nåede mængden af eurodenominerede udenlandske gældsinstrumenter et højdepunkt på 40 % inden krisen (i 2007) og ligger nu på lige over 20 %, hvilket svarer til niveauet i 1999.

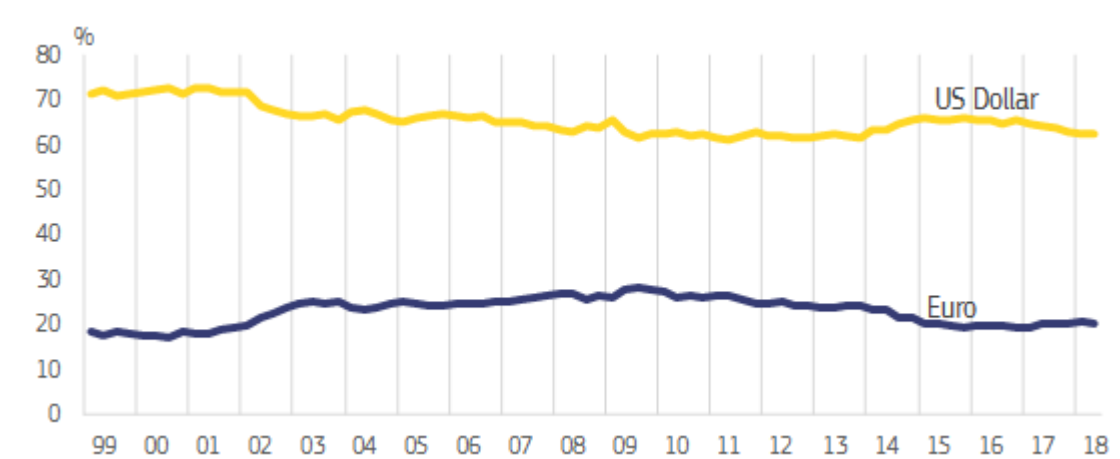
⁵ For flere oplysninger om euroens historie (herunder "slangen i tunnelen" og valutakursmekanismen ERM) se: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/euro/history-euro/history-euro_en

⁶ Herunder afhængige territorier.

⁷ CFA-franc er navnet på to valutaer, der anvendes i visse vest- og centralafrikanske lande, og som er garanteret af det franske finansministerium og bundet til euroen.

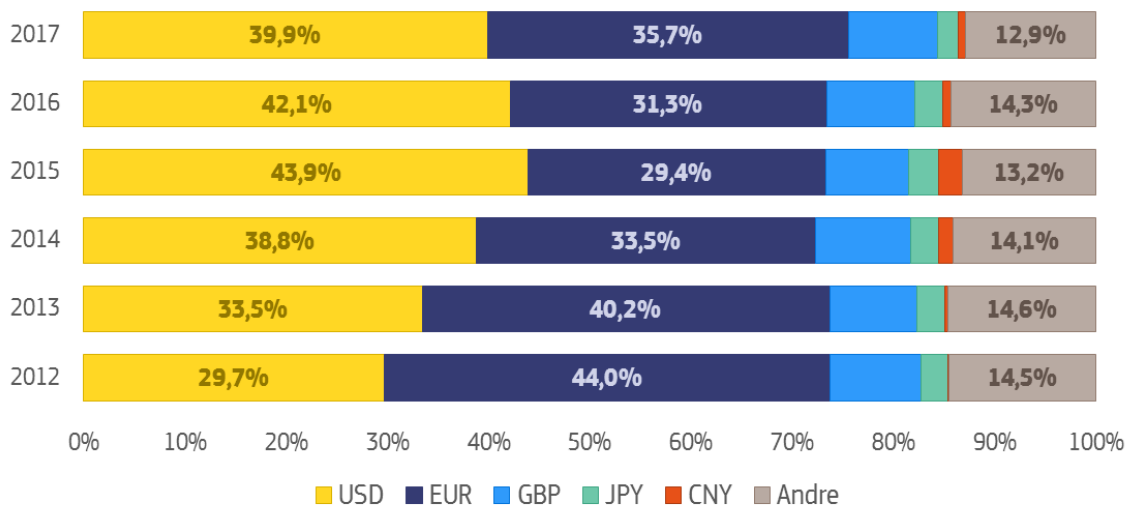
⁸ Den Europæiske Centralbank – Euroens internationale rolle, juni 2018.
<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/ire/ecb.ire201806.en.pdf>

Figur 1: Valutasammensætning af globale valutaeserver

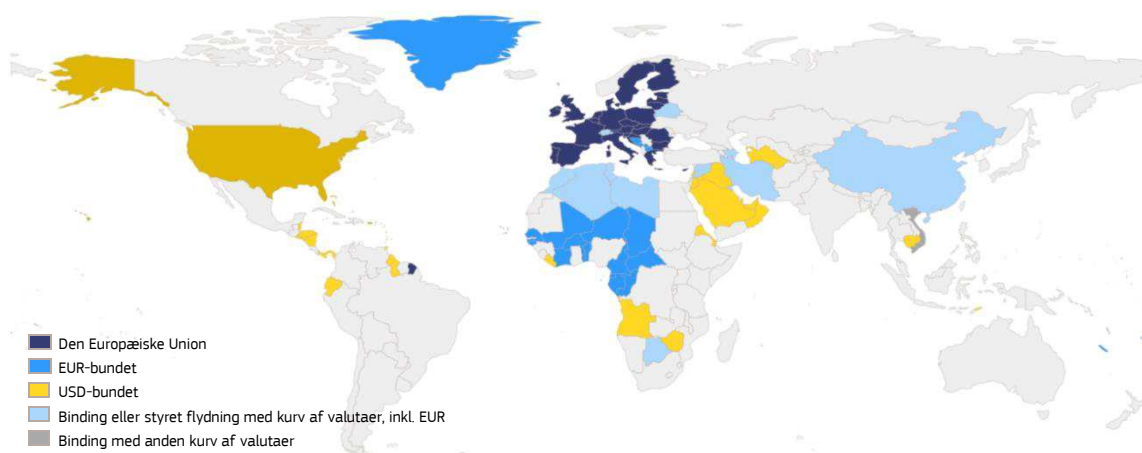
Kilde: Kommissionens beregninger baseret på IMF

Figur 2: Valutasammensætning af globale betalinger

Kilde: SWIFT

Figur 3: Lande, der bruger euroen eller har knyttet deres valuta til euroen

Kilde: Data baseret på IMF og ECB

I kølvandet på krisen har EU taget beslutomme skridt til at gøre euroen til en stadig større kilde til økonomisk beskyttelse og slagkraft. Med udgangspunkt i den vision, der er beskrevet i [de fem formænds rapport](#)⁹ fra juni 2015 og videreudviklet i oplæggene om [en dybere økonomisk og monetær union](#)¹⁰ og [fremtiden for EU's finanser](#)¹¹ fra foråret 2017, har Kommissionen lagt en køreplan for uddybning af Den Økonomiske og Monetære Union¹². En styrket international rolle for euroen er både en logisk fortsættelse og en ny udfordring i denne samlede dagsorden, der er blevet udviklet i de seneste fire år. Dette er ikke noget nyt, for euroens internationale rolle er blevet drøftet siden dens indførelse, men der har aldrig været et bedre tidspunkt at gå videre med denne diskussion.

Takket være styrkelsen af Den Økonomiske og Monetære Union er der plads til, at euroen kan videreudvikle sin globale rolle og nå sit fulde potentiale, hvilket afspejler euroområdet's politiske, økonomiske og finansielle vægt. Den foretrukne valuta for borgere, virksomheder og markeder i hele verden er ikke statisk og afhænger af historiske forhold, likviditetshensyn og politiske valg. De enkelte valutaers internationale rolle har ændret sig over de seneste århundreder, hvor den amerikanske dollar først efter 2. verdenskrig udviklede sig til den vigtigste globale valuta som følge af USA's økonomiske styrke, sit veludviklede finansielle system og sin finansielle stabilitet.

De seneste globale tendenser, fremkomsten af nye økonomiske magter samt udviklingen af nye teknologier støtter en potentiel overgang til et mere diversificeret og flerpolet system med flere globale valutaer. Eksempelvis er den kinesiske renminbi endnu ikke en international valuta, der kan udfordre dollaren eller for den sags skyld euroen, men dens anvendelse på internationalt plan er et vigtigt element i Kinas reformdagsorden. Dette forstærkes af kinesiske importørers og eksportørers stigende

⁹ https://ec.europa.eu/commission/publications/five-presidents-report-completing-europes-economic-and-monetary-union_da

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-deepening-economic-and-monetary-union_da

¹¹ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_da.

¹² https://ec.europa.eu/commission/publications/completing-europes-economic-and-monetary-union-factsheets_en

kapacitet til at foretage og modtage betalinger i deres egen valuta. Samtidig er nylige ekstraterritoriale ensidige handlinger fra tredjelandsjurisdiktioners side, f.eks. de genindførte sanktioner mod Iran¹³, sammen med de seneste udfordringer for den internationale regelbaserede governance og handel, et kraftigt alarmsignal for EU's økonomiske og monetære suverænitet.

2. ARGUMENTER FOR EN STYRKELSE AF EUROENS INTERNATIONALE ROLLE

En stærkere international rolle for euroen bør betragtes som en del af EU's bredere engagement i en åben, multilateral og regelbaseret global økonomi. Det vil bidrage til at forbedre det internationale finansielle systems modstandsdygtighed ved at give markedsaktører i hele verden flere valgmuligheder og gøre den internationale økonomi mindre sårbar over for de chok, der er forbundet med, at mange sektorer er afhængige af en enkelt valuta.

Samtidig kan det medføre håndgribelige fordele på hjemmefronten: Det vil gøre det muligt for EU at beskytte sine borgere og virksomheder bedre, at værne om sine værdier og at fremme sine interesser ved at håndtere globale anliggender i overensstemmelse med regelbaseret multilateralisme. Navnlig bør euroen fortsat tilgodeses og udvide EU's dagsorden for ansvarlig handel ved at gøre det muligt for europæiske virksomheder at handle uhindret i hele verden til gavn for EU's økonomi og samtidig beskytte den europæiske sociale model og reguleringsmodel hjemme.

Beslutningen om at anvende en bestemt valuta træffes i sidste ende af markedsdeltagerne, og der er gode grunde til, at økonomiske aktører måtte ønske at investere og afdække i forskellige valutaer. Formålet er ikke at gribe ind i den kommercielle frihed eller begrænse valgmulighederne, men snarere at udvide valgmulighederne for markedsdeltagerne ved at sikre, at euroen er et stærkt og pålideligt alternativ på alle relevante måder.

BOKS 1: Fordele ved en øget international anvendelse af euroen

En bredere global anvendelse af euroen kan være gavnlig på flere måder:

- **Lavere omkostninger og mindre risiko for EU-virksomheder i forbindelse med international handel.** Handel i euro i stedet for en udenlandsk valuta vil fjerne valutarisikoen og andre valutarelaterede omkostninger, især for EU's små og mellemstore virksomheder.
- **Supplerende valgmuligheder for markedsaktører i hele verden.**
- **Lavere renteudgifter for EU's husholdninger, virksomheder og medlemsstater.** En mere attraktiv euro som en sikker værdireserve mindsker den rente (eller det afkast), som forlanges af investorer.

¹³ Den 8. maj 2018 besluttede USA at trække sig ud af den fælles omfattende handlingsplan og ensidigt genindføre alle tidligere ophævede sanktioner mod Iran, hvilket skete i to faser, nemlig henholdsvis den 7. august og den 5. november. Den Europæiske Union har bekræftet sin støtte til atomaftalen og truffet en række foranstaltninger for at fastholde de økonomiske forbindelser med Iran, herunder aktivering af statuten om spærring ("Blocking Statute"), der søger at afbøde de ekstraterritoriale konsekvenser af USA's sanktioner for EU-virksomheder.

- **Mere pålidelig adgang til finansiering for virksomheder og regeringer i EU**, også i perioder med ekstern finansiel ustabilitet, efterhånden som EU's finansielle markeder bliver dybere, mere likvide og mere integrerede.
- **Større autonomi for forbrugere og virksomheder i EU** i den forstand, at det giver dem mulighed for at betale eller modtage betaling for deres internationale handel og finansiere sig selv med mindre eksponering for retslige handlinger fra tredjelandsjurisdiktioners side, f.eks. ekstraterritoriale sanktioner.
- **Større modstandsdygtighed i det internationale finansielle system og den internationale økonomi**, som bliver mindre sårbare over for valutachok.

Med fordelene knyttet til en bredere anvendelse af en international valuta kommer et øget globalt ansvar i overensstemmelse med centralbankernes respektive mandater. Skønt fordelene ved en styrket international rolle for euroen opvejer de potentielle udfordringer, vil konsekvenserne heraf skulle kalibreres omhyggeligt, f.eks. i relation til betalingsbalancen for euroområdet over for resten af verden.

Der er stadig adskillige faktorer, der hæmmer en stærkere international anvendelse af euroen og EU's økonomiske suverænitet:

- **Med Bretton Woods-systemet fik den amerikanske dollar status som den globale internationale reservevaluta efter 2. verdenskrig**, og den erstattede pund sterling som den vigtigste internationale valuta. Parallelt hermed er den amerikanske dollar også blevet standardvaluta i forbindelse med råvarehandel og den fremherskende valuta i forbindelse med derivattransaktioner¹⁴. Når en valuta bliver fast standard, gør dens netværkseffekter den endnu mere attraktiv, idet dens bredere anvendelse gør det muligt at gennemføre flere komplekse finansielle markedstransaktioner med større likviditet¹⁵. Dette hæmmer fremkomsten af alternative reservevalutaer.
- **Omkostningerne ved at anvende den amerikanske dollar til visse transaktioner er fortsat lavere end omkostningerne ved at anvende euroen, delvis som følge af den amerikanske dollars status som fast standard**. Takket være den amerikanske dollars højere likviditet bliver mange pengemarkedstransaktioner¹⁶ billigere ved at benytte dollaren som valuta i stedet for euroen.
- **Euroen er en meget yngre valuta, og dens strukturer skal videreudvikles og suppleres**. Der er behov for at tage yderligere skridt til at fuldende Den Økonomiske og Monetære Unions arkitektur på en måde, der understøtter den fælles valuta.
- **Nogle af de mest relevante internationale finansielle markedsinfrastrukturer fokuserer primært på andre valutaer og/eller er beliggende uden for euroområdet og EU**. Det internationale finansielle system og de internationale finansmarkeder anvender er i vid og stadig større udstrækning indbyrdes forbundne platforme til handel, clearing og afregning. En række af disse platforme befinder sig uden for euroområdet eller drives af virksomheder uden for EU af historiske årsager eller likviditetshensyn, og de er derfor potentielt mere udsatte for tredjelandes indflydelse.

¹⁴ Finansielle instrumenter, hvis værdi afhænger af værdien af andre underliggende variabler.

¹⁵ Flere midler til at gennemføre transaktioner på grund af et større marked.

¹⁶ Markeder, hvor der handles finansielle instrumenter med høj likviditet og korte løbetider.

Flere politiske muligheder kunne gøre euroen mere attraktiv, forøge andelen af betalinger i euro i strategiske sektorer og yderligere styrke EU's økonomiske og finansielle suverænitæt både hjemme og i udlandet. De vigtigste muligheder er skitseret nedenfor.

3. FÆRDIGGØRELSE AF DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION SOM ET FUNDAMENT FOR EN STÆRK INTERNATIONAL ROLLE FOR EUROEN.

Internationale valutaer skal understøttes af store, stabile og velfungerende økonomier og finansielle systemer, som er attraktive for internationale brugere og investorer. Mens euroens internationale rolle først og fremmest er drevet af markedskræfter, danner sunde nationale finanspolitikker og vækstfremmende politikker, en sund finanssektor og respekt for EU's økonomiske og finansielle regler selve grundlaget for og er essentielle for en troværdig fælles valuta i EU.

En endnu mere stabil og modstandsdygtig økonomisk og finansiell ramme kan medvirke til at gøre euroen mere attraktiv på verdensplan. EU kan styrke euroens internationale rolle ved at gøre den endnu mere interessant som betalingsmiddel i forbindelse med handel og sikre, at den er en pålidelig investeringsvaluta. **Det betyder først og fremmest, at Den Økonomiske og Monetære Union, bankunionen og kapitalmarkedsunionen skal fuldføres for at levere bæredygtig vækst og øge modstandskraften over for negative chok.** Navnlig en komplet bankunion¹⁷ vil skabe stærkere og bedre kontrollerede banker, der vil resultere i en endnu mere modstandsdygtig banksektor i EU og øge tilliden til finanssektoren i EU og til den fælles valuta. En dybere kapitalmarkedsunion¹⁸ vil sikre mere diversificerede og likvide finansmarkeder og en bedre risikodeling i den private sektor. Dette vil igen mobilisere kapital og kanalisere den ud til flere virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, og infrastrukturprojekter. Dybere og mere integrerede kapitalmarkeder vil give virksomhederne et større udvalg af billige finansieringsmuligheder, tilbyde sparere og investorer nye muligheder og gøre det finansielle system mere modstandsdygtigt og dermed gøre euroen mere attraktiv. Brugen af euro til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme forebygges og bekæmpes også mere effektivt.

Kommissionen har forelagt medlovgiverne adskillige vigtige forslag med henblik på at fuldføre bankunionen og levere kapitalmarkedsunionen, som stadig afventer at blive endeligt vedtaget. Især færdiggørelsen af bagstopperen for Den Fælles Afviklingsfond (for at kunne håndtere selv en stor bankkrise) og den europæiske indskudsforsikringsordning (for at yde en endnu stærkere og mere ensartet grad af indskudsgaranti) vil styrke den finansielle stabilitet ved at nedbringe bankernes eksponering over for deres nationale statsobligationer, mens Kommissionens foreslåede bankpakke og pakke om misligholdte lån vil nedbringe risiciene i banksektoren yderligere.

En udvidelse af den disponible pulje af eurodenominerede aktiver med en højere rating bidrager til udviklingen af den finansielle sektor i EU og gør såvel EU's regler og EU-baserede betalingssystemer mere internationalt relevante.

¹⁷ Third Progress Report on the reduction of non-performing loans and further risk reduction in the Banking Union – COM (2018) 766 final af 28. november 2018.

¹⁸ COM(2018) 767 final af 28. november 2018.

Kommissionens forslag¹⁹ om værdipapirer med sikkerhed i statsobligationer, der udstedes af den private sektor, vil udgøre én mulighed for at øge den disponible mængde af eurodenominerede aktiver med en høj kreditvurdering og stor attraktivitet for internationale investorer. Sådanne aktiver vil derfor øge likviditeten i euro, som er et område, hvor euroen står dårligere end den amerikanske dollar på de globale markeder.

Som led i udarbejdelsen af Unionens næste flerårige finansielle ramme²⁰ har Kommissionen fremsat forslag om en yderligere styrkelse af effektiviteten og modstandsdygtigheden i euroområdet økonomier med specifikke budgetmæssige instrumenter samt forslag rettet mod lande uden for euroområdet, der ønsker at deltage i euroen. Den foreslåede europæiske investeringsstabiliseringsfunktion²¹ vil gøre det muligt at absorbere effekten af store asymmetriske chok i euroområdet bedre, hvilket igen vil øge investorernes tillid til euroen. Parallelt hermed skulle **reformstøtteprogrammet²²** forbedre gennemførelsen af strukturreformer, der er afgørende for at styrke samhørigheden og konkurrenceevnen, øge produktiviteten og styrke robustheden i alle medlemsstaters økonomiske og sociale strukturer. Reformstøtteprogrammet inkluderer en **konvergensfacilitet**, der skal hjælpe medlemsstater uden for euroområdet på deres vej til deltagelse i euroen.

En større international rolle forudsætter også, at der er tilstrækkelig institutionel kapacitet og en mere samlet repræsentation for at koordinere holdninger og tale med én stemme. Ved at bygge på den rolle, som Den Europæiske Centralbank, Eurogruppen og Kommissionen allerede spiller, og som er fastsat i EU-traktaterne, repræsenterer adskillige forslag fra Kommissionen yderligere skridt i den retning. I december 2017 fremsatte Kommissionen et forslag om at oprette en europæisk monetær fond, der er forankret i EU-retten og bygger på den europæiske stabilitetsmekanismes veletablerede struktur og styring. Desuden er Kommissionens forslag²³ til en forbedring af den eksterne repræsentation for euroområdet i internationale finansielle organisationer ment som en hjælp til at styrke euroområdets stilling på den internationale scene og sikre, at dets stemme bliver kommunikeret klart ud til hele verden. Ved at kombinere eksisterende funktioner på EU-niveau og samle tæt forbundne politiske instrumenter vil posten som europæisk økonomi- og finansminister medvirke til at skabe nye synergier og dermed forbedre den overordnede sammenhæng og effektivitet i udformningen af EU's økonomiske politik over tid, herunder evnen til at tale med én stemme om euroanliggender.

4. YDERLIGERE INITIATIVER TIL UDVIKLING AF EUROENS INTERNATIONALE ROLLE

Denne meddelelse indeholder også initiativer til udvikling af euroens internationale rolle på tre niveauer: i EU's finansielle sektor (for at sikre dybe og fuldstændige finansielle markeder denomineret i euro), i den internationale finanssektor (hvor en større rolle for euroen vil være til fordel for den globale finansielle stabilitet) og i centrale strategiske sektorer, hvor euroen kunne videreudvikle sin rolle (f.eks. på områder som energi, råvarer og flyfremstilling).

¹⁹ COM(2018) 339 final af 24. maj 2018.

²⁰ COM(2018) 322 final af 2. maj 2018.

²¹ COM(2018) 387 final af 31. maj 2018.

²² COM(2018) 391 final af 31. maj 2018.

²³ COM(2015) 602 final af 21. oktober 2015.

4.1. Supplerende foranstaltninger til fremme af en dyb finanssektor i EU

Ved at gøre euroen mere attraktiv vil den blive brugt mere, og det vil gøre den endnu mere attraktiv. Dette kan skabe en god spiral.

Supplerende og mere målrettede foranstaltninger inden for bankunionen og kapitalmarkedsunionen støtter euroområdet finansielle suverænit. Finansielle markeder og infrastrukturer i euroområdet spiller en central rolle ved at skabe muligheder for at styrke euroens internationale rolle. Det gør de ved at levere pålidelige og stabile tjenester og transaktionsmuligheder. Omfanget af eurodenominerede tjenester og deres autonomi afhænger af, om markedsdeltagerne finder dem omkostningseffektive, håndterbare og sikre til deres internationale forretninger og til hensættelse af deres reserver. Derfor styrkes euroens internationale rolle af foranstaltninger, der fremmer stabilitet og likviditet og udvider udbuddet af finansielle tjenester i euro. Som led i en styrkelse af euroens rolle bør EU desuden fortsætte med at fremme sin lovgivningsmæssige dagsorden på områder såsom bekæmpelse af hvidvask af penge²⁴ og finansiering af terrorisme²⁵. Et stramt tilsyn med finansielle transaktioner bidrager til global sikkerhed, integritet i det finansielle system og bæredygtig vækst.

Følgende målrettede foranstaltninger vil ikke blot gøre det mere attraktivt af anvende euroen, men også gøre euroområdet mere modstandsdygtigt over for indflydelse udefra:

For det første søger Kommissionen at udvide anvendelsen af euroen ved at forbedre europæiske markedsinfrastrukturers likviditet og modstandsdygtighed. Med det overordnede formål at reducere de systemiske risici blev der med markedsinfrastrukturforordningen²⁶ indført en forpligtelse for markedsdeltagerne til at klare²⁷ bestemte finansielle aftaler (f.eks. OTC-derivataftaler, der sikrer mod renteændringer) via særlige markedsinfrastrukturer²⁸. Nok så væsentligt har dette skabt flydende clearingmarkeder for eurodenominerede produkter, der er tilgængelige for alle modparter. Veludviklede markedsinfrastrukturer til clearing giver markedsdeltagerne adgang til umiddelbart tilgængelig og effektiv sikring mod fremtidige rente- eller kursændringer i forbindelse med deres handelstransaktioner. Den generelle adgang til sådanne eurodenominerede markeder vil derfor gøre euroen attraktiv i forbindelse med sådanne transaktioner. **Med forbehold af den procedure, der er fastlagt i ovennævnte forordning og de deri fastsatte betingelser, kunne Kommissionen, for at fremme likvide og effektive centrale clearingløsninger, udvide antallet af derivatkontrakter dækket af clearingforpligtelsen.** Derudover kunne Kommissionen overveje at udvide anvendelsen af clearingtjenester til en bredere kreds af modparter.

For det andet agter Kommissionen at forbedre effektiviteten på de finansielle markeder i euroområdet med en sikker ramme for udarbejdelse af et komplet sæt af pålidelige rentebenchmarks²⁹. Markedsdeltagere benytter rentebenchmarks som reference i mange kontrakter og finansielle produkter. I henhold til EU's

²⁴ COM(2018) 645 final af 12. september 2018.

²⁵ COM(2018) 640 final af 12. september 2018.

²⁶ Forordning (EU) nr. 2012/648 (EUT L 201 af 27.7.2017, s. 1).

²⁷ Matching af købs- og salgsordrer.

²⁸ Centrale clearingmodparter.

²⁹ Referencsatser findes i mange finansielle kontrakter, f.eks. dem, der er indekseret til variabel rente, for at værdisætte balanceposter og prissætte derivater såsom terminkontrakter, optioner og swaps.

benchmarkforordning³⁰ skal finansielle benchmarks i EU og euroområdet være mere transparente og pålidelige. **Når denne forordning er gennemført fuldt ud, skulle det derfor blive mere attraktivt at handle med og prissætte eurodenominerede instrumenter³¹.** Kommissionen vil lette yderligere koordinering og samarbejde på tværs af markedssegmenter, benchmarkadministratorer, bidragende banker, nationale kompetente myndigheder og Den Europæiske Centralbank.

For det tredje går Kommissionen ind for et fuldstændigt integreret straksbetalingssystem i EU for at mindske risiciene og sårbarhederne i detailbetalingssystemer og gøre eksisterende betalingsløsninger mere uafhængige. EU-borgere benytter et begrænset antal globale udbydere, når de foretager kort- og internetbetalinger på tværs af landegrænser. Eftersom clearing af selv EU-interne betalinger ofte finder sted uden for EU, udsætter forstyrrelser, der skyldes tekniske, økonomiske og juridiske forhold uden for EU detailbetalingssystemet for unødvendige sårbarheder. Desuden rejser det forhold, at markedet domineres af nogle få internationale kortsystemer, forskellige spørgsmål ud fra et governanceperspektiv, da denne dominans i væsentlig grad mindsker den indflydelse, som EU-udbydere af betalingstjenester har på udviklingen på en større del af detailbetalingsmarkedet. En EU-dækkende grænseoverskridende straksbetalingsløsning vil være et supplement til de aktuelle kortsystemer, mindske risikoen for eksterne forstyrrelser og gøre EU mere effektivt og selvstændigt. Straksbetalinger i euro giver også mulighed for udvikling af effektive nye løsninger til gennemførelse af detailbetalinger på tværs af grænserne, hvilket kan bringe fordele til EU's borgere, virksomheder og banker. Der er allerede blevet fastlagt EU-dækkende standarder for straksbetalinger som led i den ordning for øjeblikkelige kreditoverførsler i SEPA (det fælles eurobetalingsområde), der blev lanceret i november 2017. I november 2018 lancerede Den Europæiske Centralbank systemet Target Instant Payment Settlement (TIPS), der skal gøre det lettere at foretage straksbetalinger på tværs af landegrænser i EU. **Kommissionen vil undersøge foranstaltninger til at lette den grænseoverskridende anvendelse af betalingsløsninger udviklet i de enkelte medlemsstater. Den vil støtte arbejdet i Euro Retail Payments Board (under Den Europæiske Centralbank) med henblik på at sikre interoperabiliteten mellem eksisterende straksbetalingsløsninger. Kommissionen vil også samarbejde med relevante interessenter om et fælles tilsagn om at sikre kunder generel adgang til straksbetalingstjenester, herunder til gennemførelse af grænseoverskridende betalinger. Kommissionen vil gøre status over de fremskridt, der er gjort, i sin gennemgang af betalingskontodirektivet i 2019.**

For det fjerde vil Kommissionen undersøge muligheden for at videreudvikle den rolle, som euroen spiller på valutamarkeder. Handelen på valutamarkedet finder sted via såkaldte valutapar, f.eks. euro og dollar eller euro og japanske yen. I dag involverer alle de mest likvide valutapar den amerikanske dollar (herunder euro/USD, der er det mest likvide par). Handler, der involverer euro og andre valutaer end amerikanske dollar, går generelt gennem den amerikanske dollar ("triangulation"). En af grundene hertil er, at den amerikanske dollar i vidt omfang benyttes som global reservevaluta og er understøttet af et højtudviklet og likvidt statsobligationsmarked. Det vil være nyttigt at undersøge årsagerne til den nuværende situation, og om markedslivviditeten for bestemte

³⁰ Forordning (EU) 2016/1011 (EUT L 171 af 27.7.2017, s. 1).

³¹ Det gælder især for pengemarkeder (markeder, hvor der handles finansielle instrumenter med høj likviditet og korte løbetider). Markedsdeltagere bruger pengemarkedet til kortfristet lånoptagelse og långivning, dvs. i op til et år.

valutapar bestående af euroen og andre valutaer end den amerikanske dollar kan udvikles yderligere. Desuden spiller store market makers³² en central rolle på valutamarkederne, og euroområdet banker kunne videreudvikle deres rolle på dette område. **Kommissionen vil iværksætte en målrettet høring af aktørerne på det finansielle marked for at identificere potentielle hindringer og incitamenter med henblik på at styrke euroens rolle på valutamarkedet.**

4.2. Initiativer knyttet til den internationale finansielle sektor

Den internationale rolle, som euroen spiller for at sikre global finansiell stabilitet, kunne gradvist udbygges. Centralbankernes samarbejde om beskyttelse af finansiell stabilitet bidrager til at sikre, at EU-virksomheder kan drive handel i hele verden. I kølvandet på finanskrisen samarbejdede Den Europæiske Centralbank med sine modparter for at bevare den finansielle stabilitet og undgå forstyrrelser i verdensøkonomien, f.eks. ved hjælp af en række valutaswapaftaler³³, der skal fungere som bagstopper og sikre likviditet i udenlandsk valuta, jf. bankens mandat. Denne praksis har været til gavn for EU-virksomheders internationale handel.

For at foregå med et godt eksempel bør EU-organer og EU-mekanismer tilskyndes til at øge deres andel af eurodenominerede gældsinstrumenter. Enheder på EU-niveau har i mange år udstedt gældsinstrumenter, først og fremmest i euro, men også i udenlandske valutaer, navnlig til projektf finansiering (EIB-Gruppen) eller finansiell bistand til medlemsstater (den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet, den europæiske stabilitetsmekanisme). Disse EU-organers emissioner har tiltrukket internationale investorer, særlig under krisen, og har øget udbuddet af eurodenominerede aktiver af høj kvalitet.

EU kunne videreudvikle sit økonomiske diplomati ved at samarbejde med globale partnere for at fremme brugen af euro i forbindelse med betalinger og som reservevaluta. EU er en vigtig geopolitisk aktør med økonomisk indflydelse i verden³⁴. Diplomatiisk samarbejde med internationale partnere for at fremme anvendelsen af euroen og EU's holdning til, hvordan den globale finansielle arkitektur bør udvikle sig, vil kunne bidrage til at styrke euroens internationale rolle.

Kommissionen vil sammen med medlemsstaterne og relevante EU-organer arbejde aktivt sammen med globale partnere om en øget anvendelse af euroen. Kommercielle tiltag på højt niveau, hvor der over for erhvervsdelegationer sættes fokus på euroens betydning, kunne også overvejes. Da den seneste udvikling i vækstøkonomierne kan have øget interessen for at sprede lån i udenlandsk valuta til flere

³² Et selskab, der altid er rede til på langfristet basis at købe eller sælge et finansielt aktiv til en officiel kurs.

³³ En valutaswapaftale er en aftale mellem to centralbanker om veksling af deres respektive valutaer. Ved at bevare adgangen til udenlandsk likviditet under ugunstige forhold gør swapaftaler det sikrere at handle med andre dele af verden. I 2011 skabte ECB sammen med Bank of England, Bank of Canada, the Bank of Japan, Federal Reserve og den schweiziske centralbank et netværk af swapaftaler, som gjorde det muligt for de deltagende centralbanker for at få valuta fra hinanden. I 2013 indgik ECB en valutaswapaftale med Kina.

³⁴ Eksempelvis er EU og dets medlemsstater fortsat verdens største udbyder af offentlig udviklingsbistand med et beløb på 75,7 mia. EUR i 2017. Det indledende EU-input på 4,1 mia. EUR forventes at mobilisere 44 mia. EUR i investeringer inden for rammerne af den eksterne investeringsplan. I den næste programmeringsperiode kan EU yde finansiell støtte til tredjelande på i alt 123 mia. EUR, hvis Kommissionens forslag vedtages.

valutaer, kunne nogle af disse tiltag fokusere på at øge udstedelsen af statsobligationer denomineret i euro.

Den eksterne investeringsplan³⁵ blev vedtaget i september 2017 for at bidrage til at sætte skub i investeringer i partnerlande i Afrika og de europæiske nabolandslande, bl.a. ved at stille teknisk bistand til rådighed for myndigheder og virksomheder. Teknisk bistand vil kunne anvendes til at forbedre udviklingslandenes adgang til eurobetalingssystemet, f.eks. for at følge EU's lovgivning om bekæmpelse af hvidvask af penge og for at lette handelsforbindelser.

4.3. Yderligere skridt for at forøge anvendelsen af euroen i vigtige strategiske sektorer: energi, råvarer og transport

Skønt euroen allerede anvendes meget i forbindelse med internationale betalinger, er der er plads til mere i vigtige strategiske sektorer. Selv om de er store købere og betydningsfulde producenter, handler EU-virksomheder stadig i amerikanske dollar på vigtige strategiske markeder, ofte også indbyrdes. Dette udsætter dem for valutarisici og politiske risici såsom internationale sanktioner, der direkte rammer transaktioner i amerikanske dollar.

I energisektoren prissættes og betales over 80 % af EU's energiimport i amerikanske dollar, skønt leverancerne hovedsagelig stammer fra Rusland, Mellemøsten og Afrika, og selv om EU er verdens største energiimportør. EU's energiimportregning har de seneste fem år ligget på i gennemsnit 300 mia. EUR. Mere end 93 % af den handlede volumen på energiområdet består af olie, hvor alle kontrakter i dag er i amerikanske dollar. Omkring 70 % af EU's import af naturgas sker i amerikanske dollar. Gaskontrakter, der handles på EU's gashandelspladser, er denomineret i euro.

Når det gælder råvare- (metaller og mineraler) og fødevarermarkeder, er situationen tilsvarende. EU forbruger ca. 10 % af den globale råvareproduktion og er storimportør. Alligevel foregår hovedparten af råvarehandelen på internationale børser i amerikanske dollar. Det gælder også for meget standardiserede fødevarermarkeder, f.eks. korn, oliefrø og sukker. EU er en stor eksportør af blød hvede, sukker og olivenolie, men euroen benyttes stort set kun i den EU-interne handel.

For transportsektorens vedkommende har en nyligt offentliggjort undersøgelse³⁶ vist, at næsten al fakturering i flyindustrien foregår i amerikanske dollar, selv i euroområdet. Over halvdelen af Airbus' indtægter er denomineret i amerikanske dollar, og omkring 60 % heraf beskyttes mod valutarisici af en "naturlig hedge"³⁷ i form af omkostninger i amerikanske dollar. Resten af omkostningerne afholdes hovedsagelig i euro.

Flere faktorer forklarer den marginale anvendelse af euroen i nøglesektorer, herunder historisk inerti, netværkseffekter og likviditetsmæssige årsager. Der mangler eksempelvis eurodenominerede benchmarks for den internationale med både

³⁵ https://ec.europa.eu/commission/eu-external-investment-plan/what-eus-external-investment-plan_en

³⁶ JRC-undersøgelse:

<http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC96913/lbna27754enn.pdf>

³⁷ En naturlig hedge består i, at organisationer, som er eksponeret for store udsving i valutakurser, begrænser deres risiko ved hjælp af deres normale virksomhed. Det kan dreje sig om indtægter i et andet land og en anden valuta sammen med udgifter i samme valuta.

olie og råvarer³⁸. Råvaremarkederne har været domineret af den amerikanske dollar på grund af den tidlige udvikling af børserne i Chicago og New York. For flyindustriens vedkommende påvirker brændstofpriserne i dollar valget af valuta i hele værdikæden. Desuden er flymarkederne, inklusive forsikring og vedligeholdelse, et globalt marked, der ikke tillader regional prisdifferentiering.

Kommissionen vil i de nærmeste måneder fremlægge flere målrettede initiativer inden for strategiske sektorer:

- **Der vedtages i dag en henstilling for at fremme en mere udbredt anvendelse af euroen i internationale energiaftaler og energitransaktioner.** Kommissionen henstiller, at euroen bør benyttes i forbindelse med kontrakter indgået inden for rammerne af mellemstatslige energiaftaler mellem medlemsstater og tredjelande. Det henstilles også, at der gøres større brug af euroen i forbindelse med energirelaterede transaktioner foretaget af europæiske markedsdeltagere og virksomheder, der leverer finansielle tjenesteydelser. Derudover vil **Kommissionen indlede en høring og opfordre interesserede parter til at udtale sig om markedets potentiale for en bredere anvendelse af eurodenominerede transaktioner inden for olie, raffinerede produkter og gas.** Som led heri vil der især blive indhentet feedback om nødvendigheden af at udarbejde eurodenominerede referencekontrakter for råolie og styrke kontrakter om raffinerede produkter. Der vil også blive indsamlet synspunkter fra interesserede parter om en udvidelse af anvendelsen af eurodenominerede gaskontrakter.
- **I sektoren for råvarer (metaller og mineraler) og fødevarer vil Kommissionen indlede en bred høring med interessenter for at finde frem til, hvordan handelen i euro kan øges, særlig ved transaktioner på børser i EU og direkte transaktioner mellem EU-virksomheder.** Der er planlagt et generelt topmøde om råvarer i 2020 for at fortsætte drøftelserne med alle de vigtigste aktører. Desuden vil Kommissionen gå videre med en markedsorienteret fælles landbrugspolitik for at tillade en videreudvikling af den internationale handel med landbrugsprodukter. Kommissionen vil også fremme anvendelsen af terminsmarkeder og terminskontrakter i euro (f.eks. gennem informationskampagner og uddannelse) og øget gennemsigtighed på de eurodenominerede markeder for landbrugsråvarer og fødevarer i euro³⁹.

³⁸ I oliesektoren blev de første benchmarks for det fysiske marked udviklet i slutningen af 1980'erne af store olieselskaber og prisrapporteringsagenturer, der benytter amerikanske dollar for at lette globale transaktioner sammenligninger på tværs af forskellige typer af råolie.

³⁹ Siden deres indførelse i 2014 offentliggøres stadig flere prisreferencer nu i euro gennem EU-markedsobservatorier (mens de fleste oplysninger, der var tilgængelige for forhandlere, tidligere var udtrykt i amerikanske dollar). Denne udvikling vil blive yderligere konsolideret med forslaget om større åbenhed på markederne, der planlægges vedtaget i 2019.

- **Der vil blive iværksat en høring for at undersøge mulige foranstaltninger til at fremme brugen af euro blandt producenter i transportsektoren (fly, maritime fartøjer og jernbaner).** Høringen vil se nærmere på, hvorfor euroen ikke bruges til mange af de mest relevante internationale transaktioner, og den vil bidrage til at identificere forudsætningerne for en udbredelse af euroen i transaktioner med EU-virksomheder.

Kommissionen vil beskæftige sig med disse forskellige emner parallelt og aflægge rapport om fremskridtene senest i sommeren 2019.

5. KONKLUSION

Med henvisning til køreplanen for færdiggørelse af Den Økonomiske og Monetære Union er der plads til, at euroen kan videreudvikle sin globale rolle, så den bedre svarer til euroområdet politiske, økonomiske og finansielle vægt. Dette vil give EU mulighed for bedre at beskytte sine borgere og virksomheder, værne om sine værdier og fremme sine interesser. Det vil også gøre den internationale økonomi mindre sårbar over for chok, der hænger sammen med en enkelt valutas dominans, og støtte en afbalanceret regelbaseret international politisk og økonomisk orden.

Kommissionen opfordrer EU's ledere til at drøfte euroens internationale rolle på Det Europæiske Råds møde i december og på eurotopmødet som en del af drøftelserne om færdiggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. En styrkelse af euroens internationale rolle vil kræve en yderligere styrkelse af Den Økonomiske og Monetære Unions strukturer, hvilket bl.a. indebærer, at alle udestående forslag vedrørende færdiggørelse af bankunionen vedtages, og at der gøres fremskridt med kapitalmarkedsunionen.

Desuden vil Kommissionen arbejde videre på de målrettede initiativer, der er omhandlet ovenfor, og den opfordrer alle relevante aktører og interessenter til at tage aktiv del i denne proces.